

14 juni 2026

Oecumenische basisgroep Venray

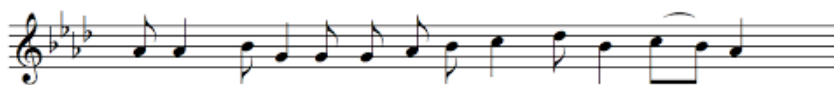
Monica Lizano

'I am because we are'

Bemin uw naaste als uzelf

Leviticus 19,18b

Welkom en inleiding

Ge-groet jij, jij, die om lief-de komt en licht. Ge - groet!

Op het vieringen-rooster voor vandaag staat als titel '... als jezelf'. Zo is het ook in Peel en Maas opgenomen.

Ik heb dat rooster zelf mee voorbereid, maar toen ik met dit thema aan de slag ging voor deze viering, begon ik toch te twijfelen. Uiteindelijk heb ik ervoor gekozen om de titel uit te breiden naar 'bemin je naaste als jezelf'. De vraag is of ik daar goed aan gedaan heb? Want ja, hoe zit dat eigenlijk met zorgen voor jezelf, en zorgen voor een ander? Staan die twee op gespannen voet met elkaar? Is het een tegenstelling? Of is het één een voorwaarde voor het andere, zoals vaak verondersteld wordt: eerst goed voor jezelf zorgen, dan kun je (daarna) goed voor die ander zorgen.

Wij in het westen zijn geneigd om mijn ruimte en jouw ruimte als concurrerend te zien.
In Afrika wordt daar anders tegen aan gekeken:
Als jij bloeit, bloeit de gemeenschap — en omgekeerd
Ubuntu noemen de Afrikanen dat. Voor wie het niet kent: Het betekent zoiets als: Ik ben omdat wij zijn. Ubuntu zegt dat je niet op jezelf staat, maar dat elke ontmoeting met anderen jou tot mens maakt: de goede en slechte, de grote en kleine ervaringen.

Voor deze viering laten we straks bisschop Tutu aan het woord.
En daarna kunnen we onze eigen gedachten erover laten gaan.

Licht

Gebed bij het begin

samen bidden

Bron van leven,
maak het stil in ons
opdat wij kunnen luisteren naar uw woord.

Ga met ons mee dit uur
en maak ons waakzaam voor elkaar.
Amen.

Herschep ons hart

The image shows a musical score for the hymn 'Herschep ons hart'. It consists of seven staves of music in G major (one sharp) and 7/4 time. The lyrics are written below the notes. The melody is simple and repetitive, with a long note on 'berg' in the final line. The score ends with a double bar line.

Herschep ons hart her - a - dem ons ver - stand
dat wij el - kaar be - hoe - den en doen le - ven. Maak
ons tot uw ge - meen - te _____ wees
de stem die ons ge - we - ten wekt, ver -
berg _____ u niet. Ver -
berg _____ u niet.

Ubuntu – Ik ben omdat wij zijn

Kort voor de eerste hoorzittingen van de Waarheids- en verzoeningscommissie had ik [naam auteur onbekend] een afspraak met aartsbisschop Tutu gepland om een welkomstboodschap op te nemen voor advocaten en rechtenstudenten die zich als internationale waarnemers bij ons project zouden aansluiten. We ontmoetten elkaar achter in het restaurant van het hotel, met het geroezemoes van de andere gasten op de achtergrond. Zijn grote gouden kruis klonk tegen de rand van de tafel. Ik was nerveus. Hier zat een man die in het middelpunt van de belangstelling stond van de Waarheids- en Verzoeningscommissie en die in zijn drukke agenda tijd voor mij had vrij gemaakt. Toen we gingen zitten, zette ik de recorder aan en ging ik direct aan de slag.

‘Aartsbisschop, bedankt voor uw bezoek. Ik wilde graag een groet opnemen voor degenen die overwegen naar Zuid-Afrika te komen om dit proces te observeren—’ Op dat moment onderbreekt hij me door over de tafel te reiken en zijn hand op de mijne te leggen. ‘Ja, natuurlijk,’ zegt hij met een speelse glimlach. ‘Maar eerst... laten we elkaar eerst even gedag zeggen.’

In mijn haast om hem aan zijn drukke dag te laten beginnen, had ik geen tijd genomen om contact te maken, om elkaar als mens te ontmoeten, of zelfs maar even goed gedag te zeggen. Ik was alleen maar met zaken bezig. Wat een geschenk deelt hij in dat simpele moment, waarmee hij laat zien dat een oprechte verbinding in elke ontmoeting, of het nu zakelijk of privé is, veel waardevoller is wanneer we de tijd nemen om elkaar te waarderen en te erkennen: de kracht van ‘Ik zie je’ is onmeetbaar. Ik bloos en zeg ‘Hallo’, en kijk hem diep in de ogen. Hij glimlacht en plotseling zijn we gewoon twee breedlachende mensen die elkaar op gelijkwaardige voet ontmoeten.

‘Ik ken de term Ubuntu niet. Kunt u mij uitleggen wat het betekent?’ De glimlach keert terug. ‘Er is geen directe vertaling in westerse termen. Ubuntu betekent: ik ben mens door mijn relaties met anderen. Je bent een persoon door andere personen. Het spreekt over sociale of gemeenschappelijke harmonie, waarbij een mens als een collectief wordt gezien. De solitaire persoon is in onze ogen een contradictie. Ubuntu zegt: ik ben alleen mens omdat jij mens bent. Als ik jouw menselijkheid ondermijn, ontmenselijk ik mezelf. Ubuntu spreekt over warmte, mededogen, vrijgevigheid, gastvrijheid, en het streven om anderen te omarmen. Je moet doen wat je kunt om deze grote harmonie te behouden, die voortdurend wordt ondermijnd door wrok, woede of een verlangen naar wraak.’

Korte stilte

Gesprek

Wat raakt je. Wat wil je delen. Wat neem je mee.

Uit vuur en ijzer, zuur en zout

Uit vuur en ij - zer, zuur en zout,
zo wijd als licht, zo eeu - wen - oud,
uit al - les wordt een mens ge - bouwd
en steeds op - nieuw ge - bo - ren.
Om ij - zer in vuur te zijn,
om zout en zoet en zuur te zijn,
om mens voor een mens te zijn
wordt al - le - man ge - bo - ren.

Om water voor de zee te zijn
om anderman een woord te zijn,
om niemand weet hoe groot en klein,
gezocht, gekend, verloren.
Om avond- en morgenland,
om hier te zijn en overkant,
om hand in een and're hand,
om niet te zijn verloren.

Om oud en wijd als licht te zijn,
om lippen, water dorst te zijn,
om alles en om niets te zijn,
gaat iemand tot een ander.
Naar verte die niemand weet,
door vuur dat mensen samensmeedt,
om leven in lief en leed
gaan mensen tot elkander.

Voorbede

acclamatie Ubi caritas et amor, ubi caritas Deus ibi est.

Gebed

samen bidden

Gij die God zijt
Woord in ons midden
Stem die ons roept
Vuur dat verlangen wekt.

Maak ons uw woord,
uw stem, uw vuur
in deze verdeelde wereld.
Raak ons hart, bewoon ons,
schenk ons vertrouwen,
dat wij kunnen volbrengen
al wat recht en goed is.

Aanbevolen collecte

Fier www.fier.nl biedt opvang bij geweld in afhankelijkheids-relaties.

‘Stel je voor dat je geweldig begeleid bent in het verwerken van je trauma’s, maar vervolgens zonder diploma of zonder werkervaring en zonder gezond sociaal netwerk weer in de maatschappij terecht komt. Dan wordt het in de huidige maatschappij bijna onmogelijk om je plek in te nemen en is een terugval niet ondenkbaar.

De maatschappelijke participatie geven we vorm vanuit (onder andere) donaties en subsidies. Zonder jullie kan Fier niet bestaan.’

NL45 RABO 0122 7796 14

t.n.v. Stichting Fier. In de omschrijving het woord ‘donatie’.

Zegenlied

Voorzang: De Levende zegene en be-hoe-de u.

De Levende doe zijn aangezicht o-ver u lich-ten,

en zij u ge-na-dig. De Levende ver-hef-fe zijn
aan-ge-zicht o-ver u, en ge-ve u vre-de.

Allen: Zegen ons en be-hoed ons,

doe lich-ten o-ver ons uw aan-ge-zicht

1 en wees ons ge-na-dig. 2 en geef ons vre-de.

Achtste sacrament

bron interview met bisschop Tutu

<https://ubuntuworks.org/what-is-ubuntu-meeting-with-archbishop-desmond-tutu-ubuntuworks/>